

महाराष्ट्र शिक्षण समिती द्वारा संचलित

महाराष्ट्र महाविद्यालय, निलंगा

ता. निलंगा जि. लातूर

पर्यावरण प्रकल्प कार्य पुस्तिका

महाराष्ट्र शिक्षण समिती द्वारा संचलित

महाराष्ट्र महाविद्यालय, निलंगा

प्रमाणपत्र

प्रमाणपत्र देण्यात येते की, कुमार / कुमारी सुभ्रवंशि ज विन
विजयकुमार इयत्ता B.Com T.Y. हजेरी क्रमांक 100
शैक्षणिक वर्ष 2022-23 मधील प्रकल्प कार्य जैवविविधता
या विषयावर मार्गदर्शक शिक्षक / प्राध्यापकाच्या मार्गदर्शनाखाली अपेक्षित
सर्व कामकाज, माहिती संकलन व अहवाल लेखन विद्यापीठाच्या कला लेखन
नियमाप्रमाणे प्रकल्प कार्य तयार केलेले आहे. सदर प्रकल्प कार्य हे संबंधित
विद्यार्थ्याने स्वतः संकलित केलेले आहे.

सदर प्रकल्प कार्य हे संबंधित विद्यार्थ्याने स्वतः संकलित केलेल्या
लेखन सामग्रीवर आधारित असून स्वतःच्या हस्ताक्षरात लिहिले आहे.

दिनांक : 31/10/2023

Reddy
मार्गदर्शक

परिक्षक

Principal
Maharashtra Mahavidyalaya
प्राचार्य / उपप्राचार्य

महाराष्ट्र शिक्षण समिती द्वारा संचलित

महाराष्ट्र महाविद्यालय, निलंगा

ता. निलंगा जि. लातूर

पर्यावरण

प्रकल्प कार्य लेखन वही

(Environmentakl Project Work Book)

विद्यार्थ्यांचे नांव शुभवंशी जयिन विजयकुमार

वर्ग B.COM Top तुकडी C क्रमांक 100

प्रकल्प कार्याचे शिर्षक Bio diversity (जैवविविधता)

प्रकल्प स्वरूप : वैयक्तीक / गटामध्ये :

१) वैयक्तीक

२)

३)

प्रकल्प मार्गदर्शकाचे नाव :

प्रकल्प मार्गदर्शकाचे नांव :

सेमिनार

अंतर्गत परीक्षकाचे मूल्यमपन गुण

निकष	कमाल गुण	मिळालेले गुण
विषय निवडी मागील प्रेरणा व अहवाल लेखन	५	
प्रत्यक्ष सादरीकरण व इतर गटाच्या सादरीकरणात सहभागी झाल्यास संक्षिप्त अहवाल देणे (किमान दोन)	५	
एकूण	१०	

बाह्य परीक्षकाचे मुल्यामापन गुण

निकष	कमाल गुण	मिळालेले गुण
रोमिनार अहवाल	५	
तोंडी परीक्षा	५	
एकूण	१०	

जर्नल कार्य

अंतर्गत परीक्षकाचे मूल्यमपन गुण

निकष	कमाल गुण	मिळालेले गुण
जर्नल मांडणी (विद्यार्थ्यांची समज, विषयाचे आकलन उपयोजन मांडणी, शाश्वत विकास संकल्पनेचे आकलन)	५	
कार्यपूर्ती निकष (किमान ५ जर्नल कार्य पूर्ण करणे)	५	
एकूण	१०	

बाह्य परीक्षकाचे मुल्यामापन गुण

निकष	कमाल गुण	मिळालेले गुण
जर्नल कार्यपूर्ती	५	
तोंडी परीक्षा	५	
एकूण	१०	

अंतर्गत परीक्षकाची सही

बाह्य परीक्षकांची सही

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	घटकाचे नाव	पान क्र.
1.	जैवविविधता :- पृस्तावना / माहिती	07
2.	अर्थ व व्याख्या	05
3.	विषयाचे महत्त्व	07.
4.	प्रकाराची उदाहरणे	09
5.	जैवविविधता :- संकल्पना	11
6.	परिेशरलीम जैवविविधता	11
7.	जैवविविधतेला असणारे डोके	15
8.	परिेशरलीम जैवविविधतेचे संवर्धन	19
9.	निरिक्षण	25
10.	निरक्षर	26
11.	सेवक	26
12.	गर्भ कार्ये	22

* Project Name: Biodiversity *

* प्रकल्पाचे नाव :- जैवविविधता *

* जैवविविधता - परिसरातील *

प्रस्तावना / माहिती :-

जैवविविधता मानवी जीवनाचा आधार आहे. पृथ्वीतलावर सजीवांची जी वृद्धि. विविधता आढळते. त्यातच जैवविविधता शोधिले जाते. ही विविधता तीन पातळ्यांवर असते. - प्रजाती, परिसंस्था आणि जनुकीय. किडा-मुंगी, वाघ, साप, पक्षी इ. ही आहे जीवांची विविधता. गवताळ रान, जंगल, खांदफुटीची जंगल इ. एकाच परिसंस्थेची विविधता, आणि एखाद्या जीवामध्ये प्रजातीमध्ये ज्या उपजाती असतात त्यांना जनुकीय विविधता म्हटले जाते. जसे- अंब्याच्या लोतापुरी, देवगड हापूस, रायवळ अशा उपजाती आहेत.

जैवविविधतेमध्ये सामुख्यान दोन प्रकार पडतात. वन्य आणि पाळीव किंवा घरगुती.

COCONUT TREE (COCOS NUCIFERA)

कुत्ता पर्यावरणी

जातून झाड

MANURING

खाद डालना

शेततीर्थे खाल

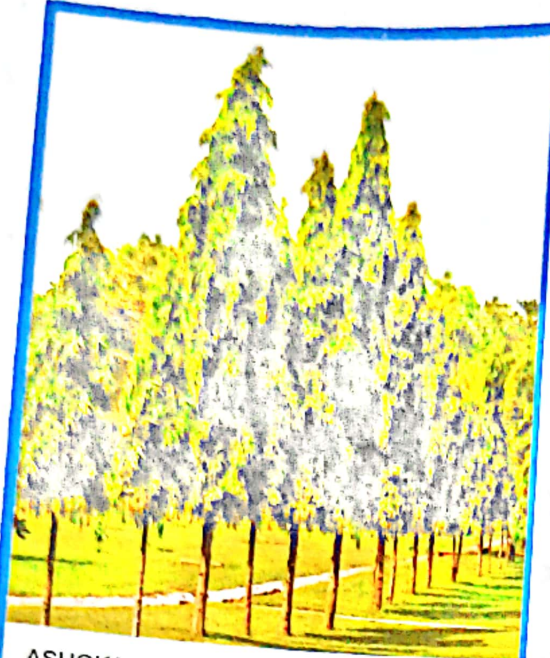

वन्य जैवविविधता म्हणजे जी आडे-मुळे
 पक्षु - पक्षी - कळक इत्यादी. जंगलात
 किंवा आपल्या आसपास मानवी
 मदतीशिवाय वर्षा नुषुषे अस्तित्वात
 आहेत अशी. यामध्ये जंगलातील
 वायू-हरिण पूग येतात आणि आपल्या
 अंगात - परिशरतील पक्षी - साप - काड
 हेही येतात. पाळीव किंवा घरमुली
 जैवविविधता म्हणजे असे जीव जी
 मानवाने स्वतःच्या उपयोगासाठी जोपा-
 सनेले आहेत व ज्यांची देखभाल मानवा
 -द्वारे केली जाते. गाय-बैल, शेंबू, म-
 मेंढ्या, कोवडी तसेच सर्व प्रकारची
 धान्ये आणि भाज्या.

जैवविविधतेचे स्वरूप हे अद्विवा-
 सांवर अपभ्रंजन असते. जंगलात आढळ-
 वारी जीवांची विविधता ही आपला
 मानात दिशुन येणाऱ्या जैव विविधते
 पक्षा भिन्न असते. अद्विवासांनुसारच
 लयाय जीवांची जडोवडो होत
 असते. आणि या जीवांमुळे
 अद्विवासाच संतुलनही राखले
 जाते.

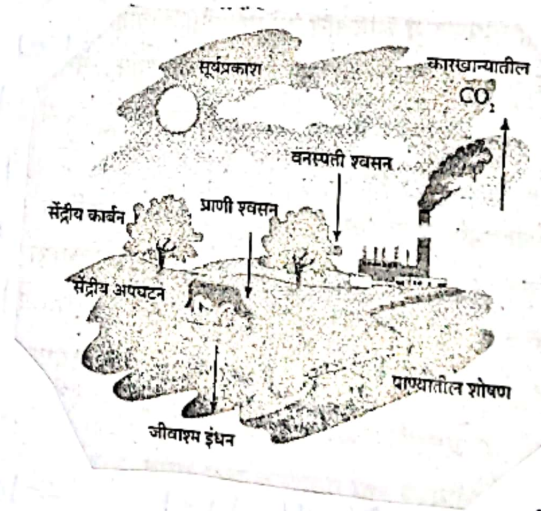
आपण या प्रकारच्या
 महत्त्वात्मक परिशरतील
 जैव विविधतेच्या अक्षय
 करणार आहोत.

ASHOKA TREE (POLYALTHIA LONGIFOLIA)

अशोक झाड

जैवमिळ पत्रविरागचे
शुभ

* अर्थ व व्याख्या :-

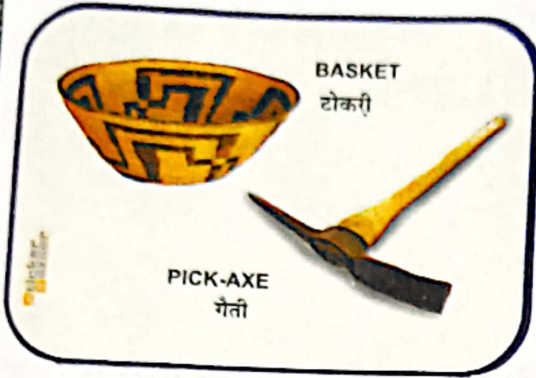
अर्थ :- जैविक विविधतेसाठी महान सर्व सजीवांची, विविधता आणि त्यांचे परस्परसंबंध आहे. नामशेष होत असताना त्यांचे परस्पर संबंध आहे. आणि ती नवीन प्रजाती विकसित होत असताना जैवविविधता कायम राखणे वढवणे.

व्याख्या :- "जैवविविधता ही एक मानवी जीवनाचा आधार आहे. पृथ्वीतुभावर सजीवांची जी काही विविधता आढळते त्याच्याच जैवविविधता असे म्हटले जाते." "

" जैवविविधता म्हणजे सर्व विविध प्रकारचे जीवन जे तुम्हाला एका क्षेत्रात सापडते. "

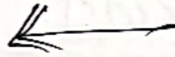
उदा. : प्राणी, वनस्पती, बुरशी, कीटकनाशक इत्यादी.

शेतिलीन अवजार

पैती

विद्यार्थ्यांचे महत्त्वपूर्ण
 मानवाने निसर्गाचे केल्या
 दृष्टीपासून हवा, पाणी, आणि जमीन
 अशा सर्वच ठिकाणी मोठे-मोठे बदल घडून
 आलेले आपल्याला पाहण्यास मिळतात.
 तसेच जैविक धुकामुळे मोठ्या प्रमाणावर
 प्रदूषण होत आहे. परिणामी जैविक
 धुकाचे आकृष्ट्य होण्यात आले
 आहेत. पर्यावरणाच्या सायबेरीया
 एका धुकात काही विद्यार्थी आतापर
 त्या एका धुकाशी संबंधित असल्या
 इतर धुकांचा ही समतोल विद्यार्थी.
 आणि जैव विद्यार्थ्यांचा लक्ष होतो.

आपल्या पर्यावरणामध्ये वेगवेगळ्या
 जीवांचे निवार असतात. जंगलामध्ये
 विविध प्रकारच्या वनस्पती असतात.
 झाडांवर विविध पक्षी आपली घरे
 बांधून राहत असतात. अश्विन, माऊस,
 हरिण, हल्ली, वाघ आशाच्या पाणी देण्यात
 जंगलातच राहतात. म्होजेच धुकावर
 जंगल म्होजेच त्यांचा निवार असतो.
 जंगलात त्यांच्या गरजा देण्यात पूर्ण होत
 असतात. आशाठी जैव विद्यार्थ्यांचे
 संरक्षण करणे गरजेचे आहे.
 म्होजेच जैव विद्यार्थ्यांचा अभ्यास
 करणे गरजेचे आहे.

